

תפ"ח (ירושלים) 23026-10-16 - מדינת ישראל נ' איימן כורד

פלילי - חוק העונשין - עבירות נשק

פלילי - שיקולי ענישה

פלילי - חוק העונשין - עבירות המתה

var MareMakom = "תפח (ירושלים) 23026-10-16 - מדינת ישראל נ' איימן כורד, תק-מח 2018(3), 25274(06/09/2018)";

תפ"ח (ירושלים) 23026-10-16 - מדינת ישראל נ' איימן כורד מחוזי ירושלים

תפ"ח (ירושלים) 23026-10-16

מדינת ישראל

באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים

נגד

איימן כורד (עציר)

על-ידי ב"כ עו"ד מוסטפא יחיא

בית המשפט המחוזי בירושלים

[06.09.2018]

לפני כב' השופטים: י' נועם - סגן נשיא, ר' פרידמן-פלדמן וא' אברבנאל

גזר-דין

סגן הנשיא, י' נועם:

1. בהכרעת-דין מיום 13.2.18 הורשע הנאשם בשתי עבירות של ניסיון רצח - לפי סעיף 305(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977; ובעבירת החזקת סכין - לפי סעיף 186(א) לחוק הנ"ל. העבירות בוצעו במסגרת פיגוע טרור שביצע הנאשם ביום 19.9.16 באזור שער הפרחים ליד חומות העיר העתיקה בירושלים, עת התנפל מאחור על שוטרת ושוטר, שעשו את דרכם לתחנת משטרת "שלם" הסמוכה, ודקר אותם בצווארם. כתוצאה מהדקירות נפצעה השוטרת באורח אנוש בצוואר ובעמוד השדרה ונגרמה לה נכות קשה ומשמעותית של שיתוק מהצוואר ומטה. השוטר נפצע בצווארו. מעשיו של הנאשם בוצעו בתחילת גל הטרור שהחל בסוף חודש ספטמבר 2015, שבמסגרתו בוצעו פיגועי טרור רבים כלפי אזרחים - רק בשל היותם יהודים, וכלפי שוטרים ואנשי כוחות הביטחון - רק בשל היותם מייצגים בעיני המפגעים את ריבונות המדינה; כאשר לא מעטים מפיגועים אלו גבו מחיר דמים ופגיעות בנפש.
2. להלן העובדות העומדות ביסוד הכרעת-הדין המרשיעה.

- עובר ליום 19.9.16 גמלה בלבו של הנאשם החלטה לבצע פיגוע טרור של דקירת יהודים במטרה להורגם, זאת על-רקע גל פיגועי הטרור הרצחניים כנגד אזרחים יהודים ונגד אנשי כוחות הביטחון. הנאשם קיבל את ההחלטה האמורה, בין-השאר, לאחר שבן-דודו, רמזי, ביצע פיגוע טרור דומה של דקירת חייל צה"ל, ונורה למוות. על-רקע החלטתו האמורה, כתב הנאשם בטלפון הנייד שלו מספר "צוואות" ודברי פרידה שיועדו למשפחתו, ובין-השאר - הביע משאלתו "למות מות קדושים", וכן "להיקבר בבית הקברות של השהידים". ביום 19.9.16 בסמוך לשעה 6:00 בבוקר החליט הנאשם להוציא לפועל את תכניתו הקטלנית. הוא נטל סכין מטבח מביתו, שבכפר עקב, ונסע במונית לכיוון ירושלים, במטרה לבצע את תכניתו האמורה. בסמוך לשעה 7:15, בהגיעו לאזור שער שכם, התיישב הנאשם על ספסל למשך כרבע שעה, והאזין - בטלפון הנייד שלו באמצעות אוזניות - לפסוקי קוראן, בעודו תר אחר שוטר או חייל, כדי לדקור אותם. במקביל, כתב הנאשם לאביו הודעה בפייסבוק. בשעה 7:30 לערך, הבחין הנאשם בשוטרת צ' (להלן - השוטרת) ובשוטר י' (להלן - השוטר), אשר עשו את דרכם לתחנת "שלם". הנאשם קם מהספסל, והחל לעקוב אחר השניים לכיוון שער הפרחים, במטרה להוציא לפועל את תכניתו הרצחנית. לאחר שהתקרב אליהם מאחור, התנפל הנאשם על השוטר כשהסכין שלופה בידו. הוא דקר את השוטר בצווארו מאחור, ואף ניסה לדקור אותו פעם נוספת מאחור וגרם לפציעה נוספת, זאת במטרה להורגו. מיד לאחר מכן, פנה הנאשם לשוטרת, מבלי שזו הספיקה להגיב למעשיו הראשונים, ודקר אותה מספר דקירות באזור הראש והצוואר, במטרה להורגה. מעוצמת הדקירות בצוואר, נשברה הסכין, באופן שהלהב נותר נעוץ בעמוד השדרה של השוטרת, וידית הסכין נשארה בידו של הנאשם. בשלב זה, ירה השוטר בנאשם מספר כדורים ופצע אותו. השוטרת הובהלה לבית-חולים במצב אנוש, כשהיא מורדמת ומונשמת, וכאשר להב הסכין נותר נעוץ בתוך תעלת עמוד השדרה. בהגיעה לבית-החולים, היא עברה ניתוח חירום מורכב, שהציל את חייה. כתוצאה מהפגיעות נגרמה לשוטרת נכות צמיתה קשה. היא נותרה משותקת מהצוואר ומטה, לרבות שיתוק חלקי בידיה; והיא נזקקת, ותיזקק בעתיד, לטיפול שיקומי וסיעודי מורכב. לשוטר נגרם פצע דקירה בצוואר.
- יצוין, כי כתוצאה מהירי של השוטר נפצע הנאשם באיברים פנימיים ובעמוד השדרה, והוא נותר משותק בגפיו התחתונות. הכרעת-הדין המרשיעה התבססה, בין-השאר, על עדויותיהם של השוטרת והשוטר, על תיעוד האירוע בסרטי מצלמות האבטחה ועל הודאתו של הנאשם בחקירה במשטרה.
3. הנאשם הנו יליד 1996, רווק. הוא הבן הצעיר במשפחתו, ולו ארבעה אחים ואחיות. עובר לביצוע העבירות התגורר הנאשם עם משפחתו בכפר עקב, שבירושלים. מתסקיר שירות המבחן עולה, כי הנאשם סיים תשע שנות לימוד, ובהמשך השתלב בשוק העבודה ועסק בהתקנת מזגנים. הנאשם מסר לקצינת המבחן, כי בני משפחתו מנהלים אורח חיים תקין. בשיחתו עם קצינת המבחן חזר הנאשם על הטענה שהשמיע במהלך המשפט, אשר נדחתה בהכרעת-הדין, שלפיה אינו זוכר כלל את האירועים, וכל שזוכר הוא - כי יצא מביתו באורח שגרתי, ולאחר מכן התעורר בבית-חולים. קצינת המבחן הדגישה, כי הנאשם התקשה לשתף פעולה במהלך האבחון. הנאשם אמנם נטה למסור תשובות קונקרטיות לקצינת המבחן, אך ניכר היה שהוא לא מעוניין לשתף את שירות המבחן במהלך חייו, ולא ניתן היה לשוחח עמו על מניעיו ורגשותיו, נוכח הצמצום בתשובותיו. לאור האמור, ובהתחשב בחומרת העבירות ותוצאותיהן, נמנע שירות המבחן מלבוא בהמלצה בעניינו של הנאשם.
4. בפרשת גזר-הדין הוגשו תסקירים בעניין נפגעי העבירות.

בעניינה של השוטרת צ' הוגש תסקיר נפגעת עבירה, נרחב ומפורט, הסוקר, בין-השאר, את הנכות הקשה שהוסבה לה כתוצאה מפציעתה ואת ההשלכות הניכרות של המוגבלות המוחלטת שלה והתלות הרבה באחרים. צ', כבת 40, נשואה ואם לשני ילדים. עד לפציעתה האנושה על-ידי הנאשם, שרתה צ' במשך 21 שנים כשוטרת במשטרת ישראל, בין-השאר כשוטרת תנועה וכחוקרת. היא אהבה את עבודתה, ראתה בה שליחות, חוותה בה אתגר וסיפוק וזכתה להערכה רבה ממפקדיה. בעקבות פציעתה האנושה אושפזה צ' במחלקה לטיפול נמרץ בבית-החולים "שערי צדק" בירושלים לתקופה של כחודש, ולאחר שהתייצב מצבה הועברה למחלקת השיקום בבית-החולים "הדסה הר-הצופים" לתקופה של כשנה. בחודש ספטמבר 2017 שוחררה מבית-החולים ועברה להתגורר בבית שכור, אך המשיכה להגיע מדי יום למחלקת השיקום בבית-החולים. כעולה מן התסקיר, חיי השגרה - האישיים, המשפחתיים והתעסוקתיים - נופצו באחת והפכו לחיים של חוסר אונים ומצוקה מתמשכת. כמפורט בתסקיר, בעניינה של צ' עולה תמונת נזק מורכבת ומשמעותית, על-רקע השינוי הקיצוני שחל בכל תחומי חייה, כתוצאה מהפיכתה מאדם עצמאי ומתפקד לאישה התלויה בזולת באופן כמעט מוחלט - סיוע שאותו היא מקבלת מבעלה וכן משתי עובדות זרות המטפלות בה, בשתי משמרות בכל שעות היממה. כפי שעולה מהתסקיר הנסמך על מסמכים רפואיים, נותרה צ' עם שיתוק מלא בארבע גפיים, כאשר מלבד הכתפיים אין ביכולתה להניע את ידיה ואת רגליה כלל והיא חסרת תחושה מתחת לקו הצוואר. היא מצויה במצב של סיעוד מלא בכל שעות היממה, על כל המשתמע מכך. בעקבות פציעתה, ובסיוע כספים שנתרמו להם במסגרת פרויקט "גיוס המונים" רכשו צ' ובעלה דירה גדולה ומונגשת קרוב יותר לבית-החולים ול"בית הלוחם" אשר במסגרתם היא עתידה להמשיך לקבל במשך תקופה ממושכת טיפולים שונים. בנייתו של הבית טרם נסתיימה, ובשלב זה הם מתגוררים בשכירות בבית "מונגש לנכים" ביישוב כפרי מחוץ לירושלים. עוד צוין בתסקיר, כי בהווה שנוצרה, מתמודדת צ' גם עם כאב כרוני ועם דריכות מתמדת לאפשרות של סיכונים בריאותיים חוזרים, זאת בשל התרופות והעזרים הטכניים המרובים שבהם היא תלויה לצורך שמירה על מצבה הבריאותי. בנוסף תוארו בהרחבה בתסקיר ההשפעות של הפגיעה ביכולותיה ובתפקודה של צ' במגוון תחומי החיים; וכן השלכות העומס הרגשי והפיסי על בני משפחתה, ובייחוד על בעלה, הנושא במרבית הנטל של הטיפול בה ובילדים כאחד, על אף הסיוע של עובדות זרות המתגוררות בביתם. בתסקיר פורטה בהרחבה תמונת הנזקים הקשה - הפיסיים והנפשיים, הליך השיקום הקשה והממושך שעוברת צ' ועוד עתידה לעבור, וכן תחושות השבר והמצוקה הקשה שהובעו על-ידי צ' ובעלה בנושאים שונים; והדברים לא יפורטו, מעבר לאמור, מחמת צנעת הפרט. לאור תמונת הנזקים הקשה ותהליך השיקום הפיסי והנפשי הממושך שעתידיה צ' לעבור, המליץ שירות המבחן כי במסגרת גזר-הדין יחויב הנאשם לפצות את צ' בסכום משמעותי.

י', נפגע עבירה, הוא בן 49 נשוי ואב לשלושה. על נסיבותיו האישיות, ועל השלכות האירוע, הוגש בעניינו תסקיר נפגע עבירה נרחב ומפורט. עם סיום השירות הצבאי התגייס י' לשירות קבע במשטרה. בתחילה שולב ביחידת היס"מ וביחידות סיור, ובהמשך עבר לשרת כשוטר תנועה. תקיפתו בידי הנאשם אירעה בעת ששימש כפקח משטרה בשכונות מזרח ירושלים. כעולה מהתסקיר, חווה י' אירוע טראומתי בעת ששירת כשוטר תנועה בשנת 2005, עת הותקף בסכין על-ידי מפגע, בפעולת איבה, ונפצע באופן קל באוזנו. בנוסף נחשף י' כחלק מפעילותו השגרתית לאירועי הפרות סדר, לרבות ידוויי אבנים, אשר להערכת עורכי התסקיר יתכן שהיה להם אפקט מצטבר שהשליך באופן הדרגתי על מצבו וחוסנו הנפשי. על-רקע השלכות האירוע הנדון בכתב-האישום, ולאור מצוקתו הנפשית בעקבות האירוע, הועבר י' לתפקיד אחר במשטרה. באירוע הנדון נדקר י' בעורפו וסבל מקרע של השריר ומפצע שיסוף של העור. הוא קיבל, בין-השאר, טיפולי פיזיותרפיה, אך עדיין חווה קושי תנועתי מסוים בצוואר וסובל מכאבים כרוניים המתעוררים משינויי מזג אוויר. מתסקיר נפגע העבירה עולה, כי האירוע הותיר בי', בנוסף למוגבלות פיזית וכאבים כרוניים שמהם הוא סובל בצוואר, גם סימפטומים פוסט-טראומטיים משמעותיים, והדברים לא יפורטו מחמת צנעת הפרט. לנוכח ההשלכות המשמעותיות של הפגיעה על י', המליצה עורכת התסקיר לחייב את הנאשם לשלם פיצוי כספי משמעותי לי'.

5. ב"כ המאשימה הדגישה בטיעוניה לעונש את חומרת העבירות, נסיבות ביצוען ותוצאותיהן הקשות, בפרט כלפי נפגעת העבירה צ'. היא עתרה להטלת מאסר לתקופה שבין 36 שנים ל-38 שנים, בהתאם לעקרונות הבניית הענישה שהציגה. באשר למתחם הענישה ההולם, ביקשה ב"כ המאשימה לראות את העבירות כ"אירוע אחד", בשל הקשר ההדוק שבין המעשים שנעשו ביחס לשני הנפגעים, המהווים מסכת עבריינית אחת. בכל הנוגע לקביעת המתחם עמדה ב"כ המאשימה על הערכים המוגנים העומדים ביסוד ביצוע העבירות; על נסיבות ביצוע העבירות עת פצע הנאשם שני שוטרים, כאשר פציעת השוטרת הייתה אנושה, וזאת כדי לגרום למותם, והכל על-רקע לאומני - לקטול חיים של יהודים או אנשי כוחות הביטחון - ותוך תכנון מוקדם; על תוצאות המעשים - שהסבו נכות קשה ביותר לשוטרת, וכן נזקים נפשיים לשני הנפגעים; ועל מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות של ניסיון לרצח בפיגועי טרור. באשר למדיניות הענישה הנוהגת, הפנתה ב"כ המאשימה לשורה של גזרי-דין שניתנו בבית-משפט זה בעבירות של ניסיון לרצח בפיגועי טרור, אשר בגדרם הוטלו, בגין עבירה אחת של ניסיון לרצח בצד עבירות נלוות, עונשי מאסר לתקופות ממושכות, בנסיבות שבהן הפגיעות הפיסיטיות שהוסבו לנפגעי העבירה לא הגיעו לדרגת חומרה כה קשה, כמו בענייננו. הפסיקה שהוצגה כללה עונשי מאסר, אשר מרביתם - בעניינם של נאשמים בגירים - נעו בתקופות שבין 15 ל-18 שנות מאסר. ב"כ המאשימה גורסת, כי מתחם הענישה ההולם הוא "מתחם מאוד מאוד מצומצם בשל הנסיבות המאוד חמורות", הקרוב לעונשים המרבים המצטברים. יצוין, כי עונש המאסר המרבי בגין כל אחת מהעבירות של ניסיון לרצח עומד על 20 שנות מאסר והעונש המקסימאלי בעבירת נשיאת סכין עומד על חמש שנות מאסר; ובסך הכל - 45 שנות מאסר. ב"כ המאשימה טענה, כי מתחם העונש ההולם נע בין 36 שנות מאסר לבין 38 שנות מאסר, ועתרה להטלת 38 שנות מאסר בפועל, בצד מאסר על-תנאי וחיוב הנאשם בפיצוי כל אחד מנפגעי העבירה בסכום המרבי שנקבע בחוק, קרי - 258,000 ₪.

6. ב"כ הנאשם טען, כי לנוכח גישת המדינה, שלפיה יש לראות את העבירות כ"אירוע אחד" לצורך קביעת המתחם, הרי שלשיטתו הרף העליון של המתחם אמור להיות העונש המרבי שנקצב בגין עבירת ניסיון רצח אחת, קרי - 20 שנות מאסר בפועל. הוא לא הקל ראש בחומרת העבירות, ואישר שהפגיעה בשוטרת צ' הייתה פגיעה קשה ביותר ושגם השוטר י' נפגע, בעיקר נפשית, שכן הפגיעה הפיסיטית בו הייתה קלה יחסית. בעניין נסיבות ביצוע העבירה, לא ביקש הסנגור לחרוג מממצאי הכרעת-הדין, ונקודת המוצא בעניין נסיבות ביצוע העבירה הייתה, לדידו, שמדובר ב"צעיר שהתבלבל במחשבתו, שעוותה מחשבתו בשלב כלשהו של חייו ובשבריר של שנייה", עת בהחלטה של רגע "כשל במחשבותיו והביא אסון לעצמו תחילה וגם לאחרים". בנוסף, ביקש הסנגור להתחשב בגזירת הדין, בין-השאר, בגילו הצעיר של הנאשם, שהיה כבן 20 בעת ביצוע העבירות, ואשר אין לחובתו הרשעות קודמות; וכן בכך שכתוצאה מהירי לעברו של הנאשם על-ידי השוטר, נותר הנאשם נכה ומרותק לכיסא גלגלים. בכך, לגישתו של הסניגור, הנאשם "בידי שמים נענש בגופו על מעשיו הרעים, הוא נכה היושב על כסא גלגלים וככל הנראה ישב עליו כל חייו". בנסיבות האמורות, ולאור הטענה, שלפיה מתחם הענישה לא אמור לעלות על 20 שנות מאסר, גרס ב"כ הנאשם, כי יש להטיל על מרשו עונש מאסר "המתקרב למקסימום של עבירת ניסיון לרצח אחת". בהשלמת טיעונים בכתב הציג ב"כ הנאשם תעודות רפואיות אודות הפציעה בנאשם והנכות שנתרה לו, וכן הפנה לשורה של פסקי-דין שבהם הוטלו, בגין עבירות של ניסיון לרצח, בצד עבירות נלוות, עונשי מאסר לתקופות הנעות בין 11 שנים לבין 16 שנים.

7. בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין, על בית-המשפט לקבוע בגזר-הדין את מתחם העונש ההולם, זאת לאור העיקרון המנחה, הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה ומדיניות הענישה הנוהגת; ובהמשך - לגזור את העונש המתאים לנאשם במסגרת מתחם הענישה ההולם, תוך התייחסות לנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה, זאת אגב אפשרות לסטות מהמתחם בנסיבות חריגות שצוינו בחוק. על-פי התיקון האמור לחוק, במקרה שבו הורשע נאשם בכמה עבירות, על בית-המשפט לקבוע האם הן מהוות אירוע אחד או כמה אירועים נפרדים. אם מדובר באירוע אחד, על בית-המשפט לקבוע מתחם ענישה לאירוע כולו, ולגזור עונש כולל לכל העבירות הקשורות לאותו אירוע. (ע"פ 8641/12 מוחמד סעד נ' מדינת ישראל (5.8.13)). בענייננו, לא הייתה מחלוקת בין הצדדים על-כך שבגזירת הדין יש להתייחס לכל העבירות כ"אירוע אחד", לצורך קביעת מתחם הענישה ההולם.
8. אין צורך להכביר מילים על חומרת העבירות שבהן הורשע הנאשם, ובפרט שתי עבירות ניסיון הרצח. עבירות אלו חמורות לנוכח מהותן - ניסיון לקטול חייו של אדם; לאור נסיבות ביצוען - על-רקע אידיאולוגי אגב תכנון מוקדם; ובעיקר לנוכח תוצאתן הקשה - הפגיעה האנושה בשוטרת צ', אשר הסבה לה נכות צמיתה קשה ביותר, בצד פגיעות נפשיות משמעותיות נלוות; והפגיעה בשוטר, אשר גרמה, מעבר לפציעה הפיסית, גם לנזקים נפשיים משמעותיים.
- באשר לחומרת העבירות של ניסיון לרצח אגב פיגוע טרור, כבר ציין בית-משפט זה, לא אחת, בפסקי-דין אחרים, ובין-השאר בתפ"ח (י-ם) 12970-11-15 מדינת ישראל נ' בהאא עוויסאת (23.10.17), כי על גזר-הדין בעבירות של ניסיון לרצח, ליתן ביטוי הולם לערך של שלמות הגוף ולערך קדושת החיים של כלל הציבור - אזרחים וגורמי אכיפת החוק - שהנאשם ומפגעים אחרים מבקשים לפגוע בערכים אלו בפיגועי טרור, כמו "פיגועי דקירה", כפי שאירע במקרה שלפנינו, או פיגועים באמצעים אחרים, כמו פיגועי ירי או דריסה.
- באירוע זה, כמו בפיגועי טרור נוספים, בוצעה העבירה על-רקע אידיאולוגי; כאשר הנאשם ביקש להיות "שהיד". בהקשר זה של ביצוע העבירות על-רקע אידיאולוגי, מתוך מטרה של המבצע להפוך ל"שהיד", אין לנו אלא להפנות פעם נוספת לדברים שהשמיע בית-משפט זה בגזר-דין נוספים. האידיאולוגיה של כמיהה להפוך ל"שהיד", אגב ביצוע רצח של אחרים - אשר הופכת את המוות למטרה, ואת הרוצח ל"קדוש" ולדמות מוערכת - היא אידיאולוגיה רצחנית המופצת ברבים, כרעל וכארס, במערכות מגוונות של הסתה פרועה; ומאומצת לכלל מימוש, הן על-ידי קנאים קיצוניים לדרך אידיאולוגית זו, והן על-ידי גורמים אחרים שקל לפתותם, כמו - ילדים, צעירים ומי שנתונים במצוקות שונות.
9. בכל הנוגע לקביעת מתחם הענישה ההולם, יש להתייחס, כאמור, לערכים המוגנים שביסוד העבירות, לנסיבות ביצוע העבירות ולמדיניות הענישה הנוהגת. כפי שכבר צוין לעיל, הערכים המוגנים שביסוד העבירה של ניסיון לרצח הם ההגנה על שלמות הגוף וקדושת החיים, של כלל הציבור - אזרחים וגורמי אכיפת החוק. כאשר מדובר בניסיון לרצח באמצעות פיגוע טרור המבוצע על-רקע אידיאולוגי, מתווספים הערכים של הגנה על אושיות הדמוקרטיה (ראו: ע"פ 10111/16 טארק יחיא נ' מדינת ישראל (15.2.18)), וכן ההגנה על ריבונות המדינה.

נסיבות ביצוע העבירות בעניינינו מצויות בדרגת חומרה מרבית, בשל ביצוע המעשים על-רקע אידיאולוגי, תוך תכנון מוקדם והצטיידות מבעוד מועד בסכין ככלי רצח, ואגב הפגנת נחישות ואכזריות בכוונת הקטילה. כאמור, הנאשם עקב אחר השוטרים, התנפל עליהם מאחור ודקר אותם, פעם אחר פעם, בצווארם; עד שמעוצמת הפגיעה נשברה הסכין, באופן שהלהב נותר נעוץ בעמוד השדרה של השוטר צ', וידית הסכין נשארה בידו של הנאשם. בעניינינו, החומרה המופלגת של העבירות באה לידי ביטוי, בעיקר, בנזק הקשה והמשמעותי שהוסב לנפגעים, ובעיקר - לשוטר, אשר נותרה משותקת מצווארה ומטה. כפי שצוין לעיל, תסקיר נפגעת העבירה מתאר כיצד צ', בגבורתה, מנסה להסתגל פיסית ונפשית לנכותה הקשה, למרות הקשיים הניכרים שהיא ובני משפחתה מתמודדים עמם. גם אנו, כמו עורכת התסקיר, התרשמנו בעת שמיעת עדותה של צ', כי בגבורה ובנחישות מתמודדת צ' עם מגבלותיה, ומתמקדת בגיוס מלוא כוחותיה בתהליך השיקום. צ' ראויה למלוא ההערכה והערצה בעניין זה, והתקווה היא שתמצא את הכוחות להמשיך בהליך שיקומה המורכב, על-רקע נכותה הקשה. כפי שכבר צוין, תסקיר נפגע העבירה, בעניינו של י', מתייחס לפגיעה פיסית קלה יחסית, אך מדגיש את הפגיעה הנפשית המשמעותית הפוסט-טראומטית. השוטר, כמפורט בתסקיר, מתייסר על כך שלא עלה בידו למנוע את התקיפה, אך יש לזכור כי בשל תושייתו, נקטע מסע הקטל ולא הסתיים בפגיעה בנפש. התקווה היא שגם י' ימצא את הכוחות להשתקם מהפגיעה הנפשית בעקבות האירוע.

10. באשר למדיניות הענישה הנוהגת, נפנה, בין-השאר, לשורה של גזרי-דין אשר ניתנו בבית-משפט זה, שבהם הוטלו עונשי מאסר ממושכים על מי שהורשעו בעבירה אחת של ניסיון לרצח במהלך פיגועי טרור על-רקע אידיאולוגי, בצד עבירות נלוות.

בתפ"ח (י-ם) 23250-12-15 מדינת ישראל נ' פלונית (23.11.16), נגזר דינה של קטינה שהורשעה על-פי הודאתה בעבירת ניסיון לרצח באמצעות דקירה בשוק מחנה יהודה. הקטינה, אשר הייתה כבת 17 בעת ביצוע המעשה, נידונה למאסר בפועל לתקופה של שלוש-עשרה שנים וחצי בגין עבירה אחת של ניסיון לרצח, שבמהלכה דקרה שותפתה לעבירה את נפגע העבירה וגרמה לו לפציעה קלה.

בתפ"ח (י-ם) 63622-10-15 מדינת ישראל נ' סובחי אבו חליפה (15.11.16) נגזר דינו של צעיר כבן 19 שנים לעונש מוסכם של 18 שנות מאסר, בגין הרשעה בעבירת ניסיון לרצח בפיגוע טרור באזור צומת "הגבעה הצרפתית", עת דקר אזרח בצווארו, ובעבירת גרימת חבלה חמורה, עת פגע בעובר אורח שניסה לסייע לנדקר ולהדוף את הנאשם.

בתפ"ח (י-ם) 36026-12-15 מדינת ישראל נ' מקדאד אלחיא (9.11.16) נידון נאשם, אשר הורשע בעבירה של ניסיון לרצח אגב פציעתו של נפגע העבירה באמצעות סכין בפיגוע טרור באזור רמת בית-שמש, לעונש מוסכם של מאסר בפועל לתקופה של שש-עשרה שנים וחצי.

בתפ"ח (י-ם) 33478-01-16 מדינת ישראל נ' סעיד קומבוז (26.10.16) הוטל על נאשם שהורשע על-פי הודאתו בעבירת ניסיון רצח, עת דקר חייל בגבו בפיגוע טרור ליד גשר המיתרים, למאסר בפועל לתקופה של 17 שנים. ערעור שהגיש הנאשם לבית-המשפט העליון נדחה (ע"פ 9552/16 סעיד קומבוז נ' מדינת ישראל (22.1.18)).

בתפ"ח (י-ם) 30359-03-15 מדינת ישראל נ' פלוני (5.6.16) נגזר דינו של קטין כבן 17, אשר הורשע לאחר שמיעת ראיות בעבירה של ניסיון רצח שבוצע בכיכר צה"ל, אשר במהלכה דקר עובר אורח ופצע אותו, וכן הורשע בעבירות נוספות על-פי הודאתו. הקטין נידון לתקופת מאסר כוללת של 18 שנים. ערעור שהגיש הנאשם לבית-המשפט העליון נדחה (ע"פ 4742/16 פלוני נ' מדינת ישראל (28.2.18)).

בתפ"ח (י-ם) 12970-11-15 בעניין בהאא עוויסאט (לעיל), נגזר דינו של צעיר שביצע עבירה אחת של ניסיון לרצח, בעת שהיה בן 21, ל-16 שנות מאסר בפועל, זאת באירוע שבו הניף יד שאחזה בסכין לעבר שוטרים, מבלי שהצליח לדקור מי מהם.

יצוין, כי בע"פ 10111/16 בעניין טארק יחיא (לעיל) אישר בית-המשפט העליון עונש מאסר בפועל של שבע-עשרה שנים וחצי, שהושת על מפגע בן 20 בגין ניסיון לרצח חייל בעפולה, עת דקר את החייל בבטנו, ולאחר מכן - פעמיים נוספות - בחזהו. בית-המשפט העליון ציין, בין-השאר, כי ניסיון לרצח על-רקע אידיאולוגי "פוגע לא רק בקורבן אלא אף באושיות הדמוקרטיה. הוא מעלה את שנאת החינם בחברה לרף חדש - מהמסד עד הטפחות... חברה חייבת להגן על עצמה ממעשים כאלה. כוונת העברין האידאולוגי האלים ששואף לתוצאה קטלנית אינה מכוונת כלפי היחיד אלא כלפי הקבוצה שהקורבן הבודד נושא בעול" (בפסקה 3 לפסק-הדין).

11. מכאן לקביעת מתחם הענישה. כאשר מדובר בריבוי של עבירות של ניסיון לרצח, ובפרט בפיגוע טרור שנועד לקטול מספר קורבנות, אף אם בוצעו העבירות ב"אירוע אחד" כמשמעו בתיקון 113 לחוק העונשין - הרי שהרף התחתון והרף העליון של מתחם הענישה ההולם אמורים להיות בקרבת העונשים המרביים המצטברים של עבירות ניסיון הרצח; זאת משיקולי גמול והוקעת המעשים, מטעמים של הגנה על ביטחון הציבור, ובעיקר - לשם מתן ביטוי הולם וראוי לערכים המוגנים של קדושת החיים ושלמות הגוף. מטעמים דומים, של ההגנה על ערך קדושת החיים גם ראתה לנכון הפסיקה להורות על הצטברות עונשי מאסר עולם זה לזה, במקרים שבהם קופדו חיים של יותר מנפגע אחד (ראו והשוו ההתייחסות לסוגית הצטברות העונשים בריבוי עבירות המתה בתפ"ח (י-ם) 19668-11-15 מדינת ישראל נ' בלאל אבו גאנם (11.7.16) מפסקה 7 ואילך). במקרה שלפנינו הנפגעים הם שוטרים; ולמותר לציין, כי לא אחת משלמים שוטרים ואנשי כוחות הביטחון מחיר דמים כבד של פגיעה קשה בנפש או בגוף, בעמדם בחזית אל מול מפגעים המבקשים לפגוע בהם, כמי שמייצגים את המדינה. בענייננו הרף התחתון והרף העליון של מתחם הענישה ההולם אמורים להיות בקרבת העונשים המרביים המצטברים של שתי עבירות ניסיון לרצח, זאת גם בשל הפגיעות בשוטרים צ' ו-י', ובפרט הפגיעה הקשה והמשמעותית שהוסבה לשוטרת צ', אשר נותרה משותקת מן הצוואר ומטה, על כל המשתמע מכך.

לאור הערכים המוגנים העומדים ביסוד העבירות, אשר צוינו לעיל; לנוכח נסיבות ביצוען של שתי העבירות ניסיון הרצח, ובפרט הפגיעה הקשה והמשמעותית בשוטרת צ', בצד הפגיעה הנפשית בשני השוטרים; ועל-רקע מדיניות הענישה הנוהגת - סבורים אנו, כי מתחם הענישה ההולם בגין שלוש העבירות (שתי עבירות של ניסיון לרצח ועבירת החזקת סכין) כולל רכיב של מאסר בפועל ממושך ביותר, הנע בין 32 שנים לבין 38 שנים; דהיינו - מתחם ענישה שהרף התחתון שלו עולה על 30 שנים והרף העליון קרוב להצטברותם של שני העונשים המרביים הקבועים בחוק בגין שתי עבירות של ניסיון לרצח.

12. באשר לעונש המתאים בתוך מתחם הענישה ההולם, הרי שבעבירות של ניסיון לרצח בפיגועי טרור, ובפרט על-רקע גל הטרור הנוכחי, משקלן של הנסיבות האישיות הנו שולי יחסית, ויש ליתן בכורה לשיקולי הגמול, ההגנה על ביטחון הציבור וההרתעה. לפיכך, לנסיבותיו האישיות של הנאשם - גילו הצעיר, היעדר עבירות קודמות והנכות שהוסבה לו כתוצאה מהירי שבוצע לעברו - משקל נמוך בגזירת הדין. למותר לציין, כי לא עומד לנאשם שיקול לקולא של הודאה באשמה, שכן הלה בחר, וזו זכותו, לכפור באשמה; דבר שהביא לשמיעת הוכחות. עוד יצוין, באשר לנכותו של הנאשם, כי הנאשם הביא על עצמו פגיעה זו; וכבר נפסק, כי לעובדה שמפגע נפגע קשות בפיגוע טרור, משקל נמוך בגזירת הדין (ראו והשוו גזר-דינה של נאשמת שנפגעה קשות במהלך ביצוע עבירה של ניסיון לגרימת חבלה בכוונה מחמירה, באמצעות פיצוץ בלון גז - תפ"ח (י-ם) 27337-11-15 אסרא ג'עאבס נ' מדינת ישראל (7.11.16); ע"פ 9964/16 ג'עאבס אסרא נ' מדינת ישראל (22.1.18)).

עונשו של הנאשם בגין שתי עבירות של ניסיון לרצח, והעבירה הנלוות של נשיאת סכין, הנו אכן חמור ויוצא דופן, אך הוא מתחייב לנוכח הנסיבות החמורות ויוצאות הדופן של המעשים ותוצאותיהם הקשות.

13. על-יסוד האמור לעיל, ובהתחשב במכלול שיקולי הענישה האמורים, אנו גוזרים את דינו של הנאשם כדלהלן:

א. למאסר בפועל לתקופה של 35 שנים, מיום מעצרו - 19.9.16.

ב. למאסר על-תנאי של שנתיים, שלא יעבור בתוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר עבירת ניסיון רצח או עבירה של גרימת חבלה בכוונה מחמירה.

ג. לששה חודשי מאסר על-תנאי, שלא יעבור בתוך שלוש שנים מיום שחרורו מהכלא, עבירת החזקת סכין, או עבירת אלימות שתסב לאדם חבלה של ממש.

ד. לפיצוי נפגעת העבירה צ', בסכום המרבי הקבוע בחוק - 258,000 ₪.

ה. לפיצוי נפגע העבירה י', בסכום של 70,000 ₪.

זכות ערעור לבית-המשפט העליון בתוך 45 יום מהיום.

הפרקליטות תודיע לנפגעי העבירה על פסיקת הפיצויים, ותמסור את פרטי הנפגעים למזכירות בית-המשפט לצורך הליך גביית הפיצויים.

ניתן היום, כ"ו באלול תשע"ח, 6 בספטמבר 2018, במעמד ב"כ המאשימה, הסנגור, הנאשם ומתורגמן בית-המשפט לשפה הערבית.